APPENDIX - F

: માત્ર સંશોધન માટે જ :

કિશોર - કિશોરીઓની મૂલ્યો પ્રત્યેની અભિમુખતા માપનની પ્રશ્નાવલી

માનસશાસ્ત્ર વિભાગ :

ફેકલ્ટી ઓફ એજ્યુકેશન એન્ડ સાયકોલોજી

મ.સ. વિશ્વવિદ્યાલય,

વ ડો દ રા

જુલાઇ ૧૯૮૪

પ્રિસીલ્લા વી. પોલ
સં શો ધ ક

/ ૧ /

-: સૂચના : -

આ પ્રશ્નાવલિમાં પાંચ વિભાગોમાં કેટલાંક વિધાનો આપ્યાં છે. આ વિધાનો જુદાં જુદાં પ્રકારનાં મૂલ્યો રજુ કરે છે.

પ્રત્યુત્તરો આપવા સંબંધી દરેક વિભાગની શરુઆતમાં વ્યાખ્યા તેમજ સૂચનો આપવામાં આવ્યાં છે.

પ્રથમ ચાર વિભાગોમાં વ્યક્તિ જીવનમાં માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો તરીકે ઉપયોગમાં લે છે. તેવા મૂલ્યો રજુ કરવામાં આવ્યાં છે. અમુક મૂલ્યો અમુક વ્યક્તિઓને અગત્યના લાગે અને બીજી વ્યક્તિઓને અગત્યના ના લાગે.

દરેક વિધાન કાળજીપૂર્વક વાંચો અને પછી તમે તે વિધાનને કેટલું અગત્યનું ગણો છો તે દર્શાવો.

અગત્યતાનું માપ પાંચ સ્કેલ પર દર્શાવવામાં આવ્યું છે.

(મહત્તમ) ૫ ૪ ૩ ૨ ૧ (ન્યુનત્તમ)

૫ = સૌથી વિશેષ અગત્યનું

૪ = વધારે અગત્યનું

૩ = અગત્યનું

૨ = ઓછું અગત્યનું

૧ = ખાસ અગત્યનું નહિ અથવા બિલકુલ નહિ.

કોઈપણ બે આંકડા આગળ વર્તુળ દોરશો નહિ. એક પણ વિધાન વર્તુળ દોર્યા વગર જવા દેશો નહિ. તમારી અગત્યતા દર્શાવતા કોઈપણ એક આંક ઉપર વર્તુળ દોરશો.

/ ૨ /

આ પ્રશ્નાવલિના પાંચમાં વિભાગમાં જુદા પ્રકારની સૂચના વિભાગની શરુઆતમાં આપી છે.

પ્રત્યુત્તર આપવા માટે કોઇ સમયમર્યાદા ઠરાવવામાં આવી નથી. વળી કોઈ જવાબ ખરા નથી કે ખોટા પણ નથી.

વળી તમે આપેલી માહિતી ખાનગી રહેશે, માટે પ્રમાણિકપણે તમારા વિચારો જેવા હોય તેવા જ પ્રગટ કરશો.

પ્રત્યુત્તર આપવામાં કંઈપણ મુશ્કેલી જણાય તો વિના સંકોચે સંશોધકનો સંપર્ક સાધશો.

અંગત માહિતી વિશે તમારા પ્રત્યુત્તરો હવે પછીના પૃષ્ઠ પર દર્શાવશો.

તમારા સહકાર બદલ આભાર...

XXXXXXXXX

-: અંગત માહિતી :-

નામ :

ઉંમર :

જાતિ : સ્ત્રી / પુરુષ :

કલાસ :

પ્રવાહ / વિદ્યાશાખા :

સ્કુલ / કોલેજનું નામ :

શિક્ષણનું માધ્યમ :

કુટુંબ :

:અ: સંયુકત / વિભકત :

:બ: કુટુંબમાં સભ્યોની કુલ સંખ્યા :

:ક: ભાઈ-બહેનોમાં તમારો નંબર :

તમારું સ્થાન :

:ડ: તમારે કેટલા ભાઈ-બહેન છે ?:

તમારા પિતાજી હયાત છે ? હા / ના

તમારા માતૃશ્રી હયાત છે ? હા / ના

પિતાનું શિક્ષણ :

માતાનું શિક્ષણ :

પિતાનો વ્યવસાય :

માતાનો વ્યવસાય :

કુટુંબની માસિક આવક : રુ.

માતૃભાષા :

/ ૨ /

ધર્મ :

રાષ્ટ્રીયતા :

જ્ઞાતિ :

હાલ તમે કોની સાથે રહો છો ?

(૧) માતાપિતા સાથે,

(૨) સગાવહાલાં સાથે,

(૩) હોસ્ટેલમાં,

-: વિ ભા ગ - ૧ :-

અંગત મૂલ્યો :- પોતાની આંતરિક માન્યતાઓ જેને વ્યક્તિ અમલમાં મુકે છે, તેને અંગત મૂલ્યો તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

સૂ ચ ના :- નીચે અંગત મૂલ્યો દર્શાવતા વિધાનો આપ્યા છે. વિધાન કાળજીપૂર્વક વાંચ્યા બાદ તમારા મત પ્રમાણેની અગત્યતા દર્શાવતા નંબર પર વર્તુળ દોરો.

	મહત્તમ				ન્યુનત્તમ
૧. સર્વ પ્રકારની ચોખ્ખાઇના મૂલ્યને મહત્વ આપવું.	૫	૪	૩	૨	૧
૨. કોઇપણ જાતનું કાર્ય કરવામાં શરમ ન લાગવી.	૫	૪	૩	૨	૧
૩. ઇચ્છિત ધ્યેયની દિશામાં સતત લાગુ રહેવું.	૫	૪	૩	૨	૧
૪. સમયમર્યાદા પ્રમાણે કામ કરવાનો આગ્રહ રાખવો.	૫	૪	૩	૨	૧
૫. દરેક બાબતમાં આત્માના અવાજને આધિન રહેવું.	૫	૪	૩	૨	૧
૬. કુદરતી સૌંદર્યની પ્રશંસા કરવી.	૫	૪	૩	૨	૧
૭. નિરાશાજનક સંજોગોમાં હિંમત દાખવવી.	૫	૪	૩	૨	૧
૮. કટોકટોને હિંમતપૂર્વક સહન કરવી.	૫	૪	૩	૨	૧
૯. જીવનમાં આવતા પરિવર્તનોને અનુકૂળ થવા માટેની માનસિક સ્થિરતા ધરાવવી.	૫	૪	૩	૨	૧
૧૦. પડકારોને પહોંચી વળવાની તાકાત ધરાવવી.	૫	૪	૩	૨	૧

૧૧. મહત્વાકાંક્ષાઓ સિધ્ધ કરવા માટે

	સતત પ્રયત્નશીલ રહેવું.	૫	૪	૩	૨	૧
૧૨.	પોતાની શક્તિઓ પર વિશ્વાસ રાખવો.	૫	૪	૩	૨	૧
૧૩.	દરેક ક્ષેત્રમાં સંપૂર્ણતા સિધ્ધ કરવા પ્રયત્નશીલ રહેવું.	૫	૪	૩	૨	૧
૧૪.	વિવિધ પરિસ્થિતિઓમાં આશાવાદી રહેવું.	૫	૪	૩	૨	૧

-: વિ ભા ગ :- ૨

સામાજિક મૂલ્યો :- કોઈપણ જૂથના કાર્યને સફળ બનાવવા માટે સામાજિક આંતરક્રિયા અથવા સામાજિક સંબંધોમાં ધ્યાનમાં લેવાનાં મૂલ્યોને સામાજિક મૂલ્યો કહેવામાં આવે છે.

સૂ ચ ના :- નીચે દર્શાવેલા વિધાનો સામાજિક મૂલ્યો સૂચવે છે. દરેક વિધાન કાળજીપૂર્વક વાંચ્યા બાદ તમારા મત પ્રમાણેની અગત્યના દર્શાવતા નંબર પર વર્તુળ દોરો.

		મહત્તમ				ન્યુનત્તમ
૧.	એકબીજાને સહી લેવાની વૃત્તિ	૫	૪	૩	૨	૧
૨.	બીજાઓ પ્રત્યે ઉષ્માભર્યો પ્રેમભાવ દર્શાવવો.	૫	૪	૩	૨	૧

/ ૩ /

૩.	અન્ય વ્યક્તિની લાગણીઓ સમજવાનો પ્રયત્ન કરવો.	૫	૪	૩	૨	૧
૪.	બીજાઓની વાતમાં દખલરુપ ન થવું.	૫	૪	૩	૨	૧
૫.	સુમેળભર્યા સંબંધોની હિમાયત કરવી.	૫	૪	૩	૨	૧
૬.	જરુર હોય તેને મદદ કરવી.	૫	૪	૩	૨	૧
૭.	કાર્ય પુરુ કરવા માટે એકબીજા સાથે સહકારથી કામ કરવું.	૫	૪	૩	૨	૧
૮.	દરેક બાબતમાં નિખાલસ રીતે વર્તવું.	૫	૪	૩	૨	૧

-: <u>વિ ભા ગ - ૩</u> :-

<u>કારણ મૂલ્યો</u> :- ધ્યેય પ્રાપ્તિના માર્ગમાં મદદરુપ થતી માન્યતાઓને કારણ મૂલ્યો કહેવામાં આવે છે.

<u>સૂ ચ ના</u> :- નીચે દર્શાવેલ વિધાનો કારક મૂલ્યો દર્શાવે છે. દરેક વિધાન કાળજીપૂર્વક વાંચ્યા બાદ તમારા મત પ્રમાણેની અગત્યતા દર્શાવતા નંબર પર વર્તુળ દોરો.

		મહત્તમ				ન્યુનત્તમ
૧.	જીવનમાં કોઇ ઉચ્ચ આદર્શ :મહત્વાકાંક્ષા : રાખવી.	૫	૪	૩	૨	૧
૨.	જીવન પ્રત્યે ઉદારમત વાદી વલણ ધરાવવું.	૫	૪	૩	૨	૧

/ ૪ /

૩. કાર્ય સિધ્ધ કરવા માટેની ક્ષમતા ધરાવવી.	૫	૪	૩	૨	૧
૪. ખુશમિજાજમાં રહેવું.	૫	૪	૩	૨	૧
૫. ચોખ્ખાઈ અને સ્વચ્છતા જાળવવાથી તંદુરસ્ત વલણો વિકસે છે.	૫	૪	૩	૨	૧
૬. ખરાબ પરિસ્થિતિમાં હિંમત રાખવી	૫	૪	૩	૨	૧
૭. બીજાઓની ભુલો માફ કરવી.	૫	૪	૩	૨	૧
૮. જરુરિયાતવાળી વ્યકિતઓને મદદ કરવી.	૫	૪	૩	૨	૧
૯. કાલ્પનિક રીતે વસ્તુઓનો અનુભવ કરવા માટે મનની સર્જનાત્મક શકિત ધારણ કરવી.	૫	૪	૩	૨	૧
૧૦. સત્યના ઉપાસક બની ન્યાયની ભાવનાને વિકસાવવી.	૫	૪	૩	૨	૧
૧૧. બીજાઓ કરતા પોતાના પર આધાર રાખવો.	૫	૪	૩	૨	૧
૧૨. ઝડપથી સમજી લેવુ	૫	૪	૩	૨	૧
૧૩. જરુર હોય ત્યારે યોગ્ય અને તટસ્થ રીતે વિચારવું.	૫	૪	૩	૨	૧
૧૪. બીજાઓ પ્રત્યે પ્રેમભાવથી વર્તવું.	૫	૪	૩	૨	૧
૧૫. પોતાની જાત પ્રત્યે સન્માનથી જોવું	૫	૪	૩	૨	૧
૧૬. સમાજમાં સ્થાન મેળવવા પ્રયત્ન કરવો.	૫	૪	૩	૨	૧
૧૭. જરુરતના સમયે મદદરુપ થવું.	૫	૪	૩	૨	૧
૧૮. મનનું સમતોલન જાળવવું	૫	૪	૩	૨	૧

/ ૫ /

- વિભાગ :- ૪

આખરી મૂલ્યો :- આખરી અને ઈચ્છિત ધ્યેયોને લગતા મૂલ્યો આખરી મૂલ્યો કહેવાય છે.

સૂચના :- નીચે દર્શાવેલ વિધાનો આખરી મૂલ્યો દર્શાવે છે. દરેક વિધાન કાળજીપૂર્વક વાંચ્યા બાદ તમારા મત પ્રમાણેની અગત્યતા દર્શાવતા નંબર પર વર્તુળ દોરો.

	મહત્તમ				ન્યુનત્તમ
૧. જીવન જીવવાનું સરળ બનાવે તેવી વસ્તુઓ પ્રાપ્ત કરવી.	૫	૪	૩	૨	૧
૨. તીવ્ર લાગણીઓનો અનુભવ કરવો.	૫	૪	૩	૨	૧
૩. પરિણામ પ્રતીની અભિમુખતા હોવી.	૫	૪	૩	૨	૧
૪. યુધ્ધ અને સંઘર્ષથી મુક્ત રહેવું.	૫	૪	૩	૨	૧
૫. કુદરતી રચનાની પ્રશંસા કરવી.	૫	૪	૩	૨	૧
૬. દરેક નાગરિકના સમાન અધિકાર હોવાની માન્યતા.	૫	૪	૩	૨	૧
૭. પ્રેમાળ બનાને સલામતીની ભાવનાને જાગૃત કરવી.	૫	૪	૩	૨	૧
૮. સ્વતંત્ર રીતે કાર્ય કરવામાં દૃઢતા.	૫	૪	૩	૨	૧
૯. કોઈપણ દખલમાંથી મુક્ત બનવું.	૫	૪	૩	૨	૧
૧૦. આંતરિક શાંતિ જારી રાખવી.	૫	૪	૩	૨	૧
૧૧. [illegible] સંપૂર્ણ વિકસિત સંબંધની પ્રાપ્તિ	૫	૪	૩	૨	૧

૧૨. સ્વરક્ષણ માટે શસ્ત્ર દળો નિભાવવાં.	૫	૪	૩	૨	૧
૧૩. બાહ્ય આક્રમણ સામે દેશના રક્ષણ માટેની સંલગ્નતા.	૫	૪	૩	૨	૧
૧૪. પાપના બંધનોમાંથી પોતાની જાતને મુક્ત કરવી.	૫	૪	૩	૨	૧
૧૫. બીજાઓ પ્રત્યે યોગ્ય રીતભાતથી વર્તવું.	૫	૪	૩	૨	૧
૧૬. વડીલો પ્રત્યે સન્માનથી વર્તવું.	૫	૪	૩	૨	૧
૧૭. સોંપાયેલું કામ વિશ્વાસપૂર્વક કરવું.	૫	૪	૩	૨	૧
૧૮. ખોટું કરવાથી દુર રહેવું.	૫	૪	૩	૨	૧

-: વિભાગ :- ૫

કાર્ય પ્રત્યેના મૂલ્યો :-

સૂચના :- પ્રત્યેક વિભાગમાં બંને વિધાનો વાંચો, બે વિકલ્પોમાંથી એક આગળ (✓) ચિહ્ન કરો. કેટલીકવાર એવું બને કે તેમને બંને વિકલ્પો યોગ્ય લાગતા હોય, છતાં બેમાંથી તમે જેને વધુ પસંદ કરતાં હો તેની આગળ (✓) ચિહ્ન કરો.

મારા વ્યવસાયમાંથી હું નીચેની બાબતો પ્રાપ્ત કરવાની આશા રાખું છું.

૧. - : અ : સારું નામ અપાવે તેવું કાર્ય.

: બ : સૌથી વધુ આવક અપાવે તેવું કાર્ય

/ ૭ /

૨. - :અ: લોકો મને માન આપે તેવું કાર્ય.

:બ: એવું કામ કે જે હું મારી પોતાની રીતે કરી શકું.

૩. - :અ: મારા સહકાર્યકરો સમક્ષ તથા સમાજ સમક્ષ હું સારી પ્રતિભા ઉભી કરી શકું તેવું કાર્ય.

:બ: એવું કાર્ય કે જ્યાં સારા મિત્રો બનાવી શકાય.

૪. - :અ: મારા દરજ્જામાં વૃદ્ધિ કરે તેવું કાર્ય.

:બ: એવું કાર્ય કે જે જાતજાતની અનેક પ્રવૃત્તિઓ કરવાની તક આપે.

૫. - :અ: સંસ્થામાં મારું સ્થાન અગત્યનું બનાવે તેવું કાર્ય.

:બ: એવું કાર્ય કે જે વ્યક્તિને જીવનના મુખ્ય ધ્યેયો હાંસલ કરવામાં મદદરૂપ થાય.

૬. - :અ: એવું કાર્ય કે જેમાં મારા સહકાર્યકરો મને માન આપે.

:બ: એવું કાર્ય કે જે વ્યક્તિને તેના જીવનનું ધ્યેય તેની પોતાની રીતે હાંસલ કરવામા મદદરૂપ થાય.

૭. - :અ: સંસ્થાને હું કેટલી ઉપયોગી છું તે દર્શાવે તેવું કાર્ય.

:બ: સંસ્થા પ્રત્યેની વફાદારી દર્શાવવાની તક મળે તેવું કાર્ય.

૮. - :અ: સંસ્થામાં મારું સ્થાન અદ્વિત્તીય બનાવવા માટેની તકોમાં મદદરૂપ થાય તેવું કાર્ય.

:બ: નવું નવું કરવાની વૃત્તિ પોષય તેવું કાર્ય.

૯. - :અ: મારું પોતાનું સાચું મૂલ્ય જેમાં આંકી શકાય તેવું કાર્ય.

:બ: એવું કાર્ય કે જેમાં હું નવા વિચારો વ્યક્ત કરી શકું અથવા કાર્ય કરવા માટેની નવી રીતો અજમાવી શકું.

/ ८ /

૧૦. - : અ : એવું કાર્ય કે જે મને વધુ કમાવવાની તક આપે.
: બ : એવું સ્થાન કે જ્યાં અનેક સામાજિક સંપર્કો વિકસાવી શકાય.

૧૧. - : અ : એવું કાર્ય કે જે અન્ય નોકરીઓમાં મારી માંગ વધારે.
: બ : એવું કાર્ય કે જેમાં મારે અનેક પ્રકારના કાર્યકૌશલ્યનો ઉપયોગ કરવો પડે.

૧૨. - : અ : ભવિષ્યમાં સારી નોકરી મળી કે તે માટે મને તૈયાર કરે એવું કાર્ય.
: બ : એવું કાર્ય કે જે ભવિષ્યના કામ માટે મારામાં આત્મવિશ્વાસ પેદા કરે.

૧૩. - : અ : વધુ સારો આર્થિક લાભ થાય તેવું કાર્ય.
: બ : એવું કાર્ય કે જે દ્વારા પોતાની પસંદગી પ્રમાણેનું જીવન જીવી શકાય.

૧૪. - : અ : મારા જેવું શિક્ષણ ધરાવતા મારા મિત્રો બીજી પ્રતિષ્ઠિત સંસ્થાઓમાં મેળવે છે. તેટલી આવક અને મેળવી આપે તેવું કાર્ય.
: બ : એવું કાર્ય કે જેમાં વ્યક્તિગત ધ્યેયોના ભોગે પણ સંસ્થાકીય ધ્યેયો હાંસલ કરવામાં પોતાનો ફાળો આપી શકાય.

૧૫. - : અ : શિક્ષણમાં જે રોકાણ કર્યું હતું તેનો સારો બદલો અપાવી શકે તેવું કાર્ય.
: બ : એવું કાર્ય કે જેમાં સમસ્યાઓના ઉકેલ માટે વ્યક્તિ નવીન રીતે પોતાની : બાબતો કે : આગવી શક્તિઓનો ઉપયોગ કરી શકે.

૧૬. - : અ : નિયમોની કઠિનતાઓથી બંધાઈ રહેવું ન પડે તેવું કાર્ય.

: બ : સહકાર્યકરો સાથે સંતોષદાયક રીતે સામાજિક સંબંધો જાળવી શકાય તેવું કાર્ય.

૧૭. - : અ : એવું કાર્ય કે જેમાં મારે બીજાઓ પર ખાસ આધાર રાખવો ન પડે.

: બ : રોજ એકનું એક યંત્રવત કરવું પડે તેમ ના હોય તેવું કાર્ય.

૧૮. - : અ : ઉપરી અધિકારીને વારંવાર હેવાલ ન આપ્યા કરવો પડે તેવું કાર્ય.

: બ : સંસ્થામાં વ્યક્તિની કારકીર્દી સુરક્ષિત હોય તેવું કાર્ય.

૧૯. - : અ : એવું કાર્ય કે જ્યાં કામ સંબંધી અગત્યના નિર્ણયો લેવાની સત્તા હોય.

: બ : અંગત મૂલ્યો અને વ્યવસાયિક મૂલ્યો વચ્ચે કોઈ તફાવત જાળવવાનો ન હોય તેવું કાર્ય.

૨૦. - : અ : જરુરી ફેરફારો અગાઉથી પરવાનગી લીધા વગર કરી શકું તેવું કાર્ય.

: બ : જ્યાં સંસ્થાને માટે મહત્તમ કાર્ય કરી શકાય તેવું કાર્ય.

૨૧. - : અ : હાથ નીચેના કર્મચારીઓને શિક્ષા કે પુરસ્કાર આપવાની સત્તા હોય તેવું કાર્ય.

: બ : પ્રયોગો કે અખતરા કરવાની છુટ આપતું હોય તેવું કાર્ય.

૨૨. - : અ : એવું કાર્ય કે જેમાં વ્યક્તિ પોતાની સમસ્યાઓ અને મુશ્કેલીઓની ચર્ચા પોતાના સહકાર્યકરો સાથે કરી શકે.

: બ : યંત્રવત ના હોય તેવું કાર્ય.

/૧૦/

૨૩. - :અ: સહકાર્યકરો સાથે સુમેળભર્યા સંબંધો હોય તેવું કાર્ય.
:બ: એકાએક આવો પડતા ફેરફારોનો સામનો કરવો ના પડે તેવું કાર્ય.

૨૪. - :અ: કામની એવી જગ્યા કે જે સાથે વ્યક્તિ તાદાત્મ્ય સાધી શકે.
:બ: પોતાની શક્તિઓનો ઉપયોગ કરવા માટે ઘણી તકો આપે તેવું કાર્ય.

૨૫. - :અ: પોતાની સામાજિક મહત્તાનું મૂલ્ય ઉંચું અંકાતું હોય તેવું કાર્ય
:બ: વ્યક્તિ પોતાના ગમા-અણગમા કે અંગત મુલ્યોની પર થઈને સંસ્થા માટે કોઈ કરી શકે તેવું કાર્ય.

૨૬. - :અ: સંઘર્ષો વિનાનું કાર્ય.
:બ: યંત્રવત ના બની જતું હોય તેવું કાર્ય.

૨૭. - :અ: વ્યવસાયિક ક્ષેત્રે દળદાર અનુભવો કરાવે તેવું કાર્ય.
:બ: સત્તાવાળાઓના ગમે તેવા નિર્ણયોનો ભોગ બનાવે તેવું કાર્ય.

૨૮. - :અ: જાતજાતની અનેક પ્રવૃત્તિઓ નહિ, પરંતુ થોડીક પસંદગીની પ્રવૃત્તિઓ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરી શકાય તેમ હોય તેવું કાર્ય.
:બ: પોતાની ઈચ્છા પ્રમાણેનું વ્યક્તિત્વ બનાવી શકાય તેવું કાર્ય.

૨૯. - :અ: અમુક ક્ષેત્રમાં પોતાને નિષ્ણાંત બનાવે તેવું કાર્ય.
:બ: બિનવ્યક્તિગત કે ઔપચારિક રીતે કરી શકાય તેવું કાર્ય.

૩૦.	-	:અ:	અનેક ક્ષેત્રોની જાણકારી અપાવે તેવું કાર્ય.
		:બ:	પુષ્કળ વિચાર કરીને કરવાનું હોય તેવું કાર્ય.
૩૧.	-	:અ:	પોતાની શક્તિઓમાં પોતાનો વિશ્વાસ વધારે તેવું કાર્ય.
		:બ:	પોતાનાં વિચારો પ્રમાણેનું સારું જીવન જીવી શકવામાં મદદરુપ થાય તેવું કાર્ય.
૩૨.	-	:અ:	દરેક જગ્યાએ સારી નોકરી મળી રહેશે તેવો આત્મવિશ્વાસ વિકસાવે તેવું કાર્ય.
		:બ:	સંતોષકારક રીતે સંસ્થાની સાથે વણાઇ જવાની તક આપે તેવું કાર્ય.
૩૩.	-	:અ:	જ્યાં વ્યક્તિ ઉપરીઓ સમક્ષ પ્રમાણિક રીતે પોતાનો ભિન્ન અભિપ્રાય વ્યક્ત કરી શકે તેમ હોય તેવું કાર્ય.
		:બ:	વ્યક્તિનો વિચારશક્તિ, કલ્પનાશક્તિ અને વ્યવહારિકતાને મહત્તમ ઉપયોગ માંગી લેતું હોય તેવું કાર્ય.
૩૪.	-	:અ:	સારું અને ઇચ્છનીય શું છે તે વિશે વ્યક્તિના વિચારોને કાર્યની અમલમાં મુકવાની તક આપે તેવું કાર્ય.
		:બ:	સંસ્થાની અસરકારકતા અને પ્રતિષ્ઠામાં વૃધ્ધિ કરાવી શકે તેવું કાર્ય.
૩૫.	-	:અ:	પોતાને સર્વરીતે સ્વીકૃત હોય તેવી પોતાની પ્રતિભા વિકસાવવામાં મદદરુપ બને તેવું કાર્ય.
		:બ:	નવી નવી યોજનાઓ વિકસાવવામાં ફાળો આપી શકવાની તક આપતું હોય તેવું કાર્ય.

૩૬. - : અ : સમાજની દૃષ્ટિમાં પોતાનું મૂલ્ય ઉંચું સાબિત કરવાની તક આપે તેવું કાર્ય.

: બ : ચુસ્ત માળખાને અનુસરવાનું ન હોય તેવું કાર્ય.

XXXXXXXXXXXX